

گام‌های توسعه در آموزش پزشکی
مجله مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی
دوره دوازدهم، (ویژه نامه شماره ۱)، ص ۲۹۱-۲۹۰، ۱۳۹۴

نامه به سردبیر

آیا تغییر در شیوه های ارزشیابی دانشجویان تحصیلات تکمیلی لازم است؟

صالحه صبوری شهرابک

دکتری تخصصی بیوتکنولوژی دارویی، استادیار، گروه فارماکوتکنوزی، دانشکده داروسازی، دانشگاه علوم پزشکی کرمان، کرمان، ایران

● پذیرش مقاله: ۹۳/۱۰/۲۲

● دریافت مقاله: ۹۳/۱۰/۱۸

اطلاعاتی از میزان یادگیری فراگیرندگان در اختیار مدرس قرار می دهند، و ارزشیابی تراکمی که شامل تکنیکهایی برای ارزیابی یادگیری فراگیرنده در انتهای دوره یا مدت مشخص است (۱).

روشهای تراکمی شامل امتحانات، پروژه ها و ارائه مطالب، و کارپوشه هاست. در این میان، اکثر اساتید به امتحانات میان ترم و پایان ترم اکتفا می کنند. برخی از اساتید نیز، تکالیفی در قالب پروژه به دانشجویان محول می کنند. اگرچه این پروژه ها به دانشجویان نگاهی عمیق تر به آنچه آموخته اند و نحوه استفاده از آنها می بخشد، اما روشی که بتواند پیشرفت و یادگیری گام به گام دانشجو را ارزیابی کند و برنامه درسی را مطابق با آن پیش ببرد، نیست.

فعالتهای کلاسی که در آنها دانشجویان با یکدیگر به بحث می پردازند و مشارکت فعال در درس دارند، یکی از روشهای مفید ارزشیابی تکوینی است. کوئیزها امتحانات بسیار مناسبی هستند که در آنها بیشتر از نمره، به میزان یادگیری توجه می شود. اما زمانی اثر آنها محسوس تر است که قبل از شروع و

با توجه به علاقه دانشجویان به ادامه تحصیل، و افزایش چشمگیر رشته ها و مؤسسات پذیرنده دانشجویان تحصیلات تکمیلی، باید تمهیداتی اندیشیده شود تا از کیفیت آموزش نیز مطمئن بود. هدف از تحصیلات تکمیلی، آموزش نحوه تحلیل اطلاعات و توانایی حل مسائل در هنگام کار است و یک جزء تفکیک ناپذیر آموزش، ارزشیابی است. ارزشیابی وسیله ای با هدف سنجش میزان یادگیری و اطلاعات کسب شده در طول دوره است و به نظر می رسد که امتحانات به شیوه سنتی نمی تواند این هدف را برآورده سازد. ضمن اینکه امتحانات پایان ترم برای دانشجویان، فصلی پر از استرس است. از طرفی اگر ارزشیابی از فرآیند آموزش حذف شود، ممکن است دانشجویان درس را جدی نگرفته و خود را ملزم به یادگیری نبینند. بنابراین، لازم است در شیوه های ارزشیابی تغییراتی ایجاد شود.

هم اکنون روش های ارزشیابی زیادی تعریف شده است. این روشها به طور کلی شامل دو دسته اند: ارزشیابی تکوینی که شامل تکنیکهای ارزشیابی در طول فرآیند آموزش بوده و

دانشجویان خواسته می شود مهمترین آموخته های آن جلسه را بنویسند (۲).

با توجه به اینکه هدف از تربیت دانشجویان تحصیلات تکمیلی خصوصاً در حوزه آموزش پزشکی، ارائه خدمات در بخش های اجتماعی، آموزشی و یا پژوهشی است، باید ارزشیابی از فراگیرندگان به نوعی باشد که بهره وری دانشجویان از مطالب ارائه شده و استفاده از آنها را به حداکثر برساند و مدرس را نیز جهت ارائه مطالب هدایت نماید. توصیه می شود مدرسین تنها به روشهای ارزشیابی سنتی اکتفا ننموده و ترکیبی از چند روش ارزشیابی را استفاده نمایند. استفاده از روش های نوین تدریس نیز می تواند به این مهم کمک نماید زیرا این روش ها شامل ارزشیابی های حین اجرا می باشند.

References:

1. Leskes A. Beyond confusion: An assessment glossary. Peer Rev. 2002; 4(2/3):42-3.

نیز بعد از اتمام درس، سوالات توسط دانشجویان پاسخ داده شوند. به این ترتیب، با اطلاع از میزان دانش مخاطبان می توان محتوای درس را تعیین کرد و به بخشهایی که دانشجویان اطلاعات کمتری دارند، بیشتر پرداخت. پس از ارائه مطالب نیز می توان به اثربخشی نحوه ارائه مطالب در افزایش اطلاعات و یادگیری دانشجویی پی برد و اشکالات را برطرف نمود. پیگیری آموخته های دانشجویان و نیز برنامه ریزی جلسات آینده می تواند از طریق آزمونهای مجازی در وب سایت های آموزش مجازی دانشگاه های ارائه دهنده واحد درسی انجام گیرد. لازم به ذکر است که برخی از روشهای تکوینی به صورت غیر رسمی اجرا می شوند. این روشها شامل سوالاتی است که در حین ارائه سخنرانی توسط مدرس پرسیده می شود، یا از

2. Methods of Assessment [cited 2015 Jan 3]. Available from: <http://ctl.utexas.edu/teaching/assessment/planning/methods>